

PRILOGA 1: PODLAGE ZA IZDELAVO PROGRAMA

Program vsebuje naslednje podatke in informacije:

1. Opis naprave in tehnološkega procesa

Kratek opis naprave, tehnološkega procesa v njej ali njenem posameznem delu glede na vrsto naprave in opredelitev predvidenih vsebnosti onesnaževal, ki se uporabljajo, proizvajajo, izpuščajo v okolje iz naprave ali njenega dela ali se skladiščijo na območju naprave.

2. Opis značilnosti tal na območju naprave

Opis značilnosti tal na območju naprave vključuje najmanj:

2.1 opis tal in pedoloških razmer, iz katerih je mogoče določiti pedosistematsko enoto vzorca tal in oceniti prostorsko porazdelitev tal na območju naprave. Podatki se pridobijo iz pedološke karte, ki je dostopna na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za okolje, in z opisom morfoloških lastnosti tal na podlagi sondiranja ali izkopov profilov tal, ki se izvedejo v postopku izdelave posnetka ničelnega stanja;

2.2 lokacijo s koordinatami in položaj območja naprave z navedbo nadmorske višine, naklona in ekspozicije;

2.3 opis geomorfoloških značilnosti, ki obsega opis makro- in mikroreliefa na območju naprave, ter hidroloških značilnosti;

2.4 opis obstoječih in predvidenih obremenitev tal na območju naprave, ki vključuje:

- navedbo lokacij ali delov naprave, kjer se onesnaževala uporabljajo, proizvajajo, izpuščajo v okolje iz naprave ali njenega dela, se skladiščijo ali odlagajo na območju naprave, vključno z njihovimi količinami in podatki o njihovih fizikalno-kemijskih lastnostih, kakor so sestava, agregatno stanje (trdno, tekoče ali plinasto), topnost, mobilnost, obstojnost in podobno,
- navedbo vseh prevoznih poti za onesnaževala iz prejšnje alineje na območju naprave in opis njihovega nastajanja ali izpuščanja v okolje,
- navedbo lokacij in delov naprave, kjer lahko pride do nenadzorovanega izpusta onesnaževal, ter opis okoliščin ali dogodkov, ki lahko povzročijo nenadzorovani izpust onesnaževal (na primer zaradi nesreč ali drugih izrednih dogodkov),
- navedbo drugih točkovnih virov onesnaževanja izven območja naprave, ki bi lahko povzročili dodatno onesnaževanje z onesnaževali iz prve alineje te točke na območju naprave,
- navedbo razpršenih virov onesnaževanja z onesnaževali iz prve alineje te točke iz kmetijstva, poselitve, prometa in podobno na območju naprave;

2.5 prikaz varovanih in zavarovanih območij ter območij zavarovanih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, občutljivih in ranljivih območij v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ter varstvenih in ogroženih območij v skladu s predpisi, ki urejajo vode, na območju naprave.

2.6 opis pretekle rabe tal na območju naprave.

Če gre za napravo, za katero je predpisana izdelava izhodiščnega poročila v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in so vsebine iz 1. točke te priloge, ki se nanaša na opis naprave in tehnološkega procesa, in iz 2. točke te priloge, ki se nanaša na opis značilnosti na območju naprave, vključene v izhodiščno poročilo in obdelane v njem, pri čemer podatki in informacije ustrezajo zahtevam iz navedenih točk te priloge in ima ministrstvo na voljo to izhodiščno poročilo, program lahko vsebuje samo tiste podatke in informacije, ki niso vključene v izhodiščno poročilo. V programu se navede samo sklic na posamezna poglavja izhodiščnega poročila.

3. Ocena možnega širjenja onesnaževal v tleh

Ocena možnega širjenja onesnaževal v tleh se izdelava v obliki konceptualnega modela ob upoštevanju lastnosti tal in možni mobilnosti onesnaževal v tleh na območju naprave ter na podlagi podatkov in informacij iz 2. točke te priloge. Konceptualni model se izdelava v pisni obliki z grafičnimi prilogami v obliki risb in shem, iz katerih so razvidne povezave med viri emisij, procesi in potmi, po katerih se onesnaževala lahko širijo, ter receptorji, na katere bo to verjetno vplivalo, in lokacije morebitnega onesnaženja tal. Pri oceni možnega širjenja onesnaževal se obravnavajo najmanj ti scenariji:

- normalno obratovanje naprave ali njenega dela,

- morebitni izpad ali okvara pri delovanju naprave ali njenega dela in
- morebitno odtekanje ali nenadzorovane izpuste onesnaževal na območju naprave ali njenem delu.

4. Posnetek ničelnega stanja tal

4.1 Posnetek ničelnega stanja tal na območju naprave iz prvega odstavka 2. člena tega pravilnika in na območju naprave iz drugega odstavka 2. člena tega pravilnika se izdelata na podlagi vzorčenja in analiz vzorcev tal v skladu z zahtevami iz 11. člena tega pravilnika. Če gre za posnetek ničelnega stanja tal na območju, na katerem v času uveljavitve tega pravilnika deluje naprava ali se izvaja dejavnost in ima veljavno okoljevarstveno dovoljenje, se upošteva tudi peti odstavek 5. člena tega pravilnika. Izbira in število vzorčnih mest sta zasnovana tako, da se ob ustrezni gostoti in razporeditvi vzorčnih mest pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju naprave, pri čemer se posebej izpostavijo lokacije, kjer obstaja največja možnost morebitnega onesnaženja tal zaradi delovanja naprave ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih zadevnih nevarnih snovi v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi horizonte ali sloje tal.

Posnetek ničelnega stanja tal je namenjen:

- pripravi programa,
- ugotovitvi ničelnega stanja tal vsakega izbranega vzorčnega mesta iz prvega odstavka 12. člena tega pravilnika ter
- primerjavi stanja tal med obratovanjem in po prenehanju delovanja naprave.

4.2 Posnetek ničelnega stanja tal za namen izdelave ocene kakovosti tal iz predpisa, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov, se izdelata tako, da se ob ustrezni gostoti vzorčnih mest pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju predvidenega vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih parametrov v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi horizonte ali sloje tal.

Posnetek ničelnega stanja tal je namenjen:

- ugotovitvi ničelnega stanja tal vsakega izbranega vzorčnega mesta iz 13. člena tega pravilnika in
- dokazovanju ekološkega izboljšanja stanja tal zaradi vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine.

4.3 Vzorčna mesta za izdelavo posnetka ničelnega stanja za analizo tal iz predpisa, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata, se določijo tako, da se ob ustrezni gostoti vzorčnih mest pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju predvidenega vnosa komposta ali digestata ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih parametrov v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi horizonte ali sloje tal.

Posnetek ničelnega stanja tal je namenjen:

- ugotovitvi ničelnega stanja tal vsakega izbranega vzorčnega mesta iz 13. člena tega pravilnika in
- dokazovanju izboljšanja stanja tal zaradi predvidenega vnosa komposta ali digestata.

5. Načrt vzorčenja tal

Načrt vzorčenja tal se izdelata na podlagi ocene možnega širjenja onesnaževal v tleh iz 3. točke te priloge tako, da je mogoče zajeti morebitni vpliv katerega koli scenarija iz 3. točke te priloge. Iz strokovnih obrazložitvev in utemeljitev izbire vzorčnih mest in njihovega števila mora biti razvidno, da gre za skupni načrt izvajalcev monitoringa pedološke in kemijske stroke, pri čemer so vzorčna mesta lahko tudi obstoječa vzorčna mesta, vključno z vzorčnimi mesti, ki so bila vzpostavljena za posnetek ničelnega stanja tal.

Pri pripravi načrta vzorčenja se izhaja iz zahtev v skladu s standardi SIST ISO 18400-104, SIST ISO 18400-107 in SIST ISO 18400-101 ali drugim enakovrednim evropskim ali mednarodno prizanim standardom.

6. Parametri obratovalnega monitoringa stanja tal

Parametri obratovalnega monitoringa stanja tal ter analize metode se določijo v skladu s 7. in 11. členom tega pravilnika. Parametrom obratovalnega monitoringa stanja tal se priložijo strokovne obrazložitve in utemeljitve razlogov za vključitev ali ne vključitev parametrov, pri čemer se navedejo zlasti:

- fizikalno-kemijske lastnosti za vsak parameter (vključen in ne vključen v obratovalni monitoring stanja tal), ki so topnost v vodi, mobilnost in obstojnost in podobno, ter

- ocena pedoloških in fizikalno-kemijskih lastnosti tal, predvsem z vidika sposobnosti prehajanja za vse parametre v tleh, ki so predmet obratovalnega monitoringa stanja tal (vključene in ne vključene), v druge dele okolja, še posebej v podzemno vodo.

7. Grafične priloge

Grafične priloge programa so:

- prikaz območja naprave in njenih delov,
- prikaz obstoječih virov onesnaževanja (točkovnih in razpršenih) na predvidenem območju naprave ter
- lokacije vzorčnih mest s predvideno lego vzorčnih mest, opredeljeno s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1 : 500 ali v drugem ustreznem merilu glede na velikost območja naprave in njihovo število.